

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (Δ.Π.Μ.Σ.)
«ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ»

**Καταγραφή και Ανάλυση Ψυχομετρικών Εργαλείων
με Σκοπό τη Δημιουργία Συστήματος Επαγγελματικού Προσανατολισμού
στο Πλαίσιο της Κοινωνικής Διάστασης
της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης**

Δήμητρα Βαρουτάκη, Διεθνολόγος

Επιτροπή Παρακολούθησης:

Καθηγητής Β. Ασημακόπουλος (επιβλέπων), Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών
και Μηχανικών Υπολογιστών Ε.Μ.Π.

Καθηγητής Κ. Καγκαράκης, Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών
Υπολογιστών Ε.Μ.Π.

Αν. Καθηγητής Ι. Ψαρράς, Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών
Υπολογιστών Ε.Μ.Π.

Περίληψη

Το αντικείμενο αυτής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας εστιάζεται στην προσπάθεια ανάδειξης και ανάλυσης του θεσμού του επαγγελματικού προσανατολισμού και της σύνδεσης του με την Ολοκληρωμένη Αξιοβίωτη Ανάπτυξη του Ανθρώπου.

Ο στόχος της συγκεκριμένης εργασίας επικεντρώνεται στην ανάλυση και κριτική όλων εκείνων των σημείων που συνθέτουν την έννοια του επαγγελματικού προσανατολισμού, καθώς επίσης και στην παρουσία των ψυχομετρικών εργαλείων που βοηθούν τα άτομα να κατευθυνθούν σε επαγγελματικούς τομείς που συνάδουν με τις δεξιότητες, τις ικανότητες και τα ενδιαφέροντα τους.

Ουσιαστικά η δομή της εργασίας ξεδιπλώνεται σε πέντε ενότητες. Στην **πρώτη ενότητα** γίνεται προσπάθεια ανάλυσης των βασικών εννοιολογικών προσδιορισμών που συνθέτουν την έννοια του επαγγελματικού προσανατολισμού. Στη **δεύτερη ενότητα** γίνεται επισκόπηση των σημαντικότερων ψυχομετρικών εργαλείων, αναλύονται και αναφέρονται τα πλεονεκτήματα, οι επιφυλάξεις και οι αδυναμίες που παρουσιάζουν.

Στην **τρίτη ενότητα** επιλέγεται ένα από τα ψυχομετρικά εργαλεία, αυτού του συστήματος ανάδειξης ενδιαφερόντων και προσωπικότητας του Holland (Self- Directed Search by John

L. Holland). Το ψυχομετρικό αυτό εργαλείο επιλέχθηκε κυρίως γιατί αποτελεί ακόμα και σήμερα μια από τις πιο πλατιά διαδεδομένες θεωρίες και ίσως την ευρύτερα αποδεκτή θεωρία από τους συμβούλους επαγγελματικού προσανατολισμού, ιδιαίτερα στην Αμερική. Η θεωρία συνοδεύεται από πραγματικά μεγάλο όγκο ερευνών και είναι ευρέως αποδεκτή ως ένα από τα πιο αξιόπιστα εργαλεία επαγγελματικού προσανατολισμού.

Στην **τέταρτη ενότητα** πραγματοποιείται ουσιαστικά μια εφαρμογή του S.D.S. στην Ελλάδα, σε δύο μεγάλα πανεπιστημιακά ιδρύματα (Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών) σε δείγμα 500 φοιτητών. Γίνονται στατιστικές αναλύσεις ως προς τα δύο φύλα, τις πανεπιστημιακές σχολές και διεξάγονται βασικά συμπεράσματα.

Τέλος, στη **πέμπτη ενότητα** παρουσιάζονται οι προτάσεις που πιστεύουμε ότι μπορούν να εμπλουτίσουν την όλη διαδικασία του επαγγελματικού προσανατολισμού με άξονα και τελικό προσδιορισμό, όπως έχουμε ήδη αναφέρει, την ολοκληρωμένη ανάπτυξη του ανθρώπου, αφού η επιλογή του επαγγέλματος δεν είναι αποτέλεσμα στιγμιαίας απόφασης, αλλά αποτελεί μια μακροχρόνια αναπτυξιακή διαδικασία που συμβαδίζει με την ψυχολογική εξέλιξη του ατόμου. Η ενότητα αυτή κλείνει με τη διεξαγωγή βασικών συμπερασμάτων στα οποία εντοπίζονται οι ελλείψεις, οι δυνατότητες αλλά και οι περιορισμοί .

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την εκπόνηση της συγκεκριμένης διπλωματικής εργασίας βασίστηκε κυρίως στην προσπάθεια σύντομης παρουσίασης των βασικών εννοιολογικών προσδιορισμών και των ψυχομετρικών εργαλείων, ενώ στη συνέχεια έγινε μια εκτεταμένη ανάλυση της θεωρίας του Holland-S.D.S. Η περαιτέρω εφαρμογή της θεωρίας αυτής - κατόπιν άδειας που δόθηκε από την εταιρία εκμετάλλευσης των πνευματικών δικαιωμάτων του S.D.S., P.A.R. (Psychological Assessment Resources) - πραγματοποιήθηκε σε δείγμα 500 φοιτητών και η ανάλυση έγινε χρησιμοποιώντας το στατιστικό πακέτο SPSS base 10.0 for windows.

Ολοκληρώνοντας την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας παρουσιάζονται τα τελικά συμπεράσματα και προτείνονται λύσεις, προκειμένου η χρηστική και λειτουργική αξία της εργασίας να πάει ένα βήμα πιο πέρα μη περιοριζόμενη στην αρχική ανάλυση και στην ερευνητική προσπάθεια.

Ο σκοπός της προσπάθειας αυτής επικεντρώνεται στη δημιουργία ενός εγχειριδίου που παρουσιάζει συγκεντρωτικά τα ψυχομετρικά εργαλεία συνδέοντας τα με τον επαγγελματικό προσανατολισμό. Η εφαρμογή του S.D.S.-Holland στην Ελλάδα δίνει τη δυνατότητα διεξαγωγής συμπερασμάτων, ενώ οι τελικές προτάσεις ολοκληρώνουν την προσπάθεια αυτή δίνοντας μια ολοκληρωμένη εικόνα για το τι γίνεται στην Ευρώπη αλλά και για το τί μπορεί να γίνει στην Ελλάδα στον τομέα του επαγγελματικού προσανατολισμού.

Οι περιορισμοί που προκύπτουν οφείλονται ουσιαστικά τόσο στις ελλειπείς ελληνικές βιβλιογραφικές αναφορές όσο και στις δυσκολίες που εμφανίστηκαν κατά τη διάρκεια της συλλογής του στατιστικού δείγματος (περιορισμός χρόνου- ακατάλληλο περιβάλλον διεξαγωγής της έρευνας).

Κλείνοντας με τον τομέα των δυνατοτήτων, προτείνεται -όσον αφορά στον πανεπιστημιακό χώρο- η δημιουργία ενός λογισμικού προγράμματος που θα «φιλοξενηθεί» στον δικτυακό χώρο του πανεπιστημίου, όπου οι φοιτητές θα έχουν τη δυνατότητα να συμπληρώνουν μια σειρά από test που θα τους καθοδηγούν, ανάλογα με την προσωπικότητα, τις ικανότητες και τα ενδιαφέροντα τους, σε συγκεκριμένα επαγγέλματα. Στον δικτυακό αυτό χώρο, θα συμμετέχουν εταιρίες παρουσιάζοντας και αναλύοντας τις κενές θέσεις που έχουν, προκειμένου οι ενδιαφερόμενοι να έχουν άμεση πρόσβαση σ' αυτές. Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η άμεση σύνδεση του εκπαιδευτικού θεσμού με την αγορά εργασίας.

Η συνεχόμενη επαγγελματική αναζήτηση με σωστά βήματα και οργανωμένες διαδικασίες οδηγεί στη δημιουργία επαγγελματικής και προσωπικής ικανοποίησης και ισορροπίας. Η εκπαίδευση, μέσω της γνώσης, μπορεί να επιφέρει μια τέτοια ανατροπή, που θα συνίσταται στην ανάπτυξη της επιστήμης και της τεχνικής στην υπηρεσία του ανθρώπου, προσαρμόζοντας τα τεχνικά δεδομένα στους ανθρώπους και όχι τους ανθρώπους σ' αυτά.